

Universitätsbibliothek Wuppertal

M. Tvllii Ciceronis Opera Omnia

Cicero, Marcus Tullius

Basileæ, MDCLXXXII

Liber decimus quintus

Nutzungsrichtlinien Das dem PDF-Dokument zugrunde liegende Digitalisat kann unter Beachtung des Lizenz-/Rechtehinweises genutzt werden. Informationen zum Lizenz-/Rechtehinweis finden Sie in der Titelaufnahme unter dem untenstehenden URN.

Bei Nutzung des Digitalisats bitten wir um eine vollständige Quellenangabe, inklusive Nennung der Universitätsbibliothek Wuppertal als Quelle sowie einer Angabe des URN.

[urn:nbn:de:hbz:468-1-1133](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:468-1-1133)

ἰσχυροῖς ἐν ἰσχυροῖς τὸν δ' ἀπαιθεῖται ἐν φόβῳ.
sed, si tu melius quippiam speras, quod & plura audis, & interes consiliis; scribas ad me velim, simulque cogites, quid agendum nobis sit super legatione votiva. equidem

in his locis moneor à multis, ne in Senatu Kalend. dicuntur enim occultè milites ad eam diem comparari, & quidem in istos, qui mihi videntur ubivis auxiliari, quam in Senatu, fore.

Ε. Ἀλλοῖς ἐν, Aliis in bonis dedecus hoc, detrudunt ad se.

M. TULLII CICERONIS
EPISTOLARVM
LIBER DECIMVS QVINTVS,
AD
ATTICUM.

CICERO ATTICO, S.

FACTUM malè de Alexione. incredibile est, quanta me molestia affecerit; nec merchule ea ex parte maximè, quod plerique mecum. ad quem igitur te medicum conferes? quid mihi jam medico? aut si opus est, tanta inopia est? amorem erga me, humanitatem, suavitatemque desidero.

etiam illud; quid est, quod non pertimescendum sit; cum hominem temperantem, summum medicum, tantus improviso morbus oppresserit? sed ad hæc omnia una consolatio est, quod EA CONDITIO NE nati sumus, ut nihil, quod homini accidere possit, recusare debeamus. De Antonio, jam antea tibi scripti, non esse eum à me conventum. venit enim Misenum, cum ego essem in Pompeiano; inde ante profectus est, quam ego eum venisse cognovi. sed casu, cum legerem tuas litteras, Hirtius erat apud me in Puteolano: ei legi; & egi: primum quod attinet, nihil mihi concedebat: deinde ad summam, arbitrum me statuebat non modò hujus rei, sed totius consulatus sui. Cum Antonio autem sic agemus, ut perspiciat, si in eo negotio nobis satisfecerit, totum me futurum suum. Dolabellam spero domi esse. Redeamus ad nostros: de quibus tu bonam spem te significas habere propter editorum humanitatem. ego autem perpexi, cum à me xvii. Kal. de Puteolano Neapolim Pantæ conveniendi causa proficisceretur Hirtius, omnem ejus sensum. 2. sed duxi enim, & ad pacem sum cohortatus. non poterat scilicet negare, se velle pacem; sed non minùs se

ma timere quam Antoni: & tamen utrosque non sine causa praesidium habere; se autem utraque arma meturo. quid quaeris? ἔδδιν ὕπερ. 3. De Q. filio tibi assentior: patri quidem certè gratissima & bellissima tuae litteræ fuerunt. 4. Cærellæ verò faciliè satisfeci: nec valde laborare mihi visa est: & si illa, ego certè non laborarem. istam verò, quam tibi molestam scribis esse, auditam à te esse, omnino demitor, nam quòd eam collaudavi apud amicos; audientibus & tribus filiis ejus, & filia, ὁ δ' ταυτὸ ἐστὶν αὐτῆς. quid est hoc? quid est autem, cur ego personatus ambulem? parumne facta persona est ipsius senectutis? Quod Brutus rogar, ut ante Kalend. ad me quoque scripsit: & fortasse faciam, sed planè, quid velit, nescio. quid enim illi asserere consilii possum; cum ipse egeam consilio? & cum ille suæ immortalitati meliùs, quam nostro otio, consuluerit? de regina, rumor exstinguetur. De Flamma, obsecro te, si quid potes. 7. Here dederam ad te litteras exiens è Puteolano, divertentemque in Cumana, ibi pænè valentem videram Piliam, quin etiam Baulos Cumis eam vidi. venerat enim in funus: cui funeri ego quoque operam dedi. Cn. Lucullus familiaris noster, matrem efferebat. mansi igitur eo die in Sinuessano: atque inde mane postridie Arpinum proficiscens, hanc epistolam exaravi. erat autem nihil novi, quod aut scriberem, aut ex te quaerem; nisi forte hoc ad rem putas pertinere: Brutus noster misit ad me orationem suam, habitam in concione Capitolina; petivitque à me, ut eam nec ambitosè corrigere ante, quam ederet. est autem oratio scripta elegantissimè sententiis, verbis, ut nihil possit ultra, ego tamen, si illam causam habuissem, scripsissem

Q99

plissem

1. Deinde ad summam. Sic legendum auctore Lamb. non, ad summam ut vulgo legitur quod tamen retinet Ion. ex mss. Pal. sicque legit ad summam adition. etc.
2. sed duxi enim, & ad pacem sum cohortatus. Visi hujus loci restitutio debetur. oris legebat: corruptissimè, sed duxi enim & ad pacem.
3. De Q. filio tibi assentior: patri quidem certè gratissima & bellissima tua littera fuerunt. Vulg. De Q. filio assentior patri quidem gratissima, & bellissima fuerunt.
4. Cærellæ. Vulg. Cærellæ.
5. Tribus filiis ejus, & filia. ἔδδιν ἕκ τῶν αὐτῆς. Germani & Visi locum hunc restituere non valentes, inane tamen spatium replerunt, appositis characteribus. Græcis in veteri exemplari reperit. Bos. ex Cras. in quo erat, ὡς τῶν τοῦ ἐκ τοῦ τοῦ. emendavit

ἔδδιν ἕκ τῶν αὐτῆς Torn. codex τὸ ἐκ τῶν, unde Lamb. τὸ ἐκ τῶν αὐτῆς Ion. mss. Pal. sive nixus legit, τὸ ἐκ τῶν αὐτῆς; vulg. ἐκ τῶν αὐτῆς τῶν αὐτῆς.
6. Ὁὐ ταυτὸ. Non idem ex eodem.
7. Here dederam. Vulg. heri dederam. Ceterum initium est epist. in mss. Pal. referente Iun. cui rectè videtur.
8. Baulos Cumis eam vidi. Torn. & Cras. Baulos Cumis: und. correctis Bos. Baulos cumis. Lamb. planè Cumis eam vidi. Corrad. x. si quid clariss. Cumis. etc. Iun. ex mss. comparatione legi oportere conjicere paulum Cumis, etc.
9. Nec ambitosè. Scripsit, nec ambitosè. Bos. ex Cras.

1. 17.

psissem ardentius *ἔπιθυμις*, vides, quæ sit persona dicentis itaque eam corrigere non potui. quod enim in genere Brutus noſter eſſe vult, & quod iudicium habet de optimo genere dicendi, id ita conſecutus eſt in ea ratione, ut elegantius eſſe nihil poſſit. ſed ego ſolus alius ſum, ſive hoc rectè, ſive non rectè. tu tamen velim orationem legas, niſi fortè jam legiſti, certiorumque me facias, quid iudices ipſe. quamquam vereor, ne cognomine tuo lapſus *ἰπποκρίτης* ſis in iudicando. ſed ſi recoſcere *Δημόφρωνος* fulmina, tum intelliges poſſe & *ἰπποκρίτης* graviffime dici. ſed hæc coram. nunc nec ſine epiftola volui ad te Methodorum venire.

CICERO ATTICO, S.

XV. Kal. è Sinueſiano proficiens, cum deſiſſem ad te litteras, divertiffemque à Cumis 2 in Veſtiano, accepi à tabellario tuas litteras: in quibus nimis multa de Bathroto. non enim tibi ea res majori cura aut eſt, aut erit, quàm mihi. ſic enim decet, te mea curate, tua me. quam obrem id quidem ſic ſuſceptum eſt mihi, ut nihil ſim habiturus antiquius. L. Antonium concionatum eſſe, cognovi tuis litteris & aliis, ſordidè ſed, id quæ e fuerit, neſcio, nihil enim ſcripſiſti. De Menedemo, probè. Quintus certè ea dicitur, quæ ſcribis. Conſilium meum à te probari, quòd ea non ſcribam, quæ tu à me poſtulari, facile prior: multo que magis id probabis, ſi orationem eam, de qua hodie ad te ſcripſi, legeris. Quæ de legionibus ſcribis ea vera ſunt ſed non ſatis hoc mihi videris tibi perſuaſiſſe, quid de Bathroto noſtris per Senatum ſperes conſici poſſe. 3 quòd puto, (tantum enim video) non videmur eſſe victuri. ſed, ſi etiam nos hoc fallat, de Bathroto te non fallat. De Octavii concione idem ſentio, quòd tu: ludorumque ejus apparatus, & Matius, ac poſtumus mihi procuratores, non placent. Saferna collega dignus, ſed iſti omnes, quemadmodum ſentis, non minus otium timent, quàm nos arma. Balbum levare invidia per nos velim: ſed ne ipſe quidem id fieri poſſe confidit, itaque alia cogitat. Quòd prima diſputatio Tuſculiana te confirmat, ſanè gaudeo, neque enim ullum eſt perſugium aut melius, aut paratius. Flamma quòd benè loquitur, non moleſtè fero, Tyndaritanorum cauſa 5 de qua *κρότων* laborat, quæ ſit, ignoro. 6 hos tamen 7 *πρόβλητος* movere iſta videntur, in primis erogatio pecunie. De Alexione doleo; ſed, quoniam incidere in ita gravem morbum, bene alium cum illo arbitror, quos tamen ſecundos heredes, ſcire vellem, & diem teſtamenti.

CICERO ATTICO, S.

XI. Kalend. 2 accepi in Atinati duas epiftolas tuas; quibus duabus, meis reſpondiſti, una erat xv. Kal. alte-

ra xij, data, ad ſuperiorem igitur prius: accurrens in Tuſculanum, ut ſcribis: quòd me vi. Kal. venturum arbitrabar. Quòd ſcribis *parentum viſitibus*: non mihi quidem cui ſunt multa potiora. nam illa, quæ recordaris Lentulo & Marcello Coſſ. acta in: æde Apollinis; nec cauſa eadem eſt, nec ſimile tempus; præſertim cum Marcello ſcribas, alioſque diſcedere. erit igitur nobis coram odorandum, & conſtituendum, tutone Romæ eſſe poſſimus, novi conventus habitatores ſanè movent. in magnis enim verſamur anguſtiis, ſed ſint iſta parvi, quin & majora contemnimus. Calvæ teſtamenti cognovi, hominis turpis ac ſordidi. Tabula Demonicæ quòd tibi cura eſt: gratum Demalo, ſcripſi jam pridem ad Doulabellam accuratiſſime; modò reddidit litteræ ſunt, ejus cauſa & cupio, & debeo. Venio ad propiorem, Cognovi de Alexione, quæ deſiderabam. Hirtius eſt tuus, Antonio quàm eſt; volo pejus eſſe. 10 De Q. filio ut ſcribis, *ἰλίας*, de patre coram agemus. Brutum omni re, qua poſſum, cupio juvare: cujus de oratione idem te, quòd me, ſentire video: ſed parum intelligo, quid me velis ſcribere. quaſi à Bruto habita oratione? cum ille ediderit; qui tandem convenit? an ſic, ut in *ὑπανομιον* iure optimo cauſam? multa dicentur, multa ſcribentur à nobis; ſed alio modo, & tempore. De ſella Cæſaris, bene tribuisti. præclaros etiam xiv. ordines. Brutum apud me, ſi ſe gaudeo: modò & libenter fuerit, & ſat diu.

CICERO ATTICO, S.

X. Kalend. hora ix. ferè à Q. Fuſo venit tabellarius: neſcio quid ab eo litterularum, uti me ſibi reſtituerem, ſanè infulſe, ut ſoler: niſi fortè, quæ non ames, omnia videntur infulſe. fieri ſcripſi ita, ut te probatum exiſtimem: mihi duas à te epiftolas reddidit, unam xi. 12. alteram x. 13. ad recentiorum prius, & legio 8. rem laudo: ſi verò etiam 14. Carſulenus 15. *αὐτὸν πολεμῶν*, Antonii conſilia narras turbulenta: atque utinam potius per populum agat, quàm per Senatum; quòd quidem ita credo. ſed mihi totum ejus conſilium ad bellum ſpectare videretur, ſi quidem D. Bruto provincia eripitur. quoquo modo ego de illius nervis exiſtimo, non videtur fieri poſſe ſine bello. ſed non cupio; 16. quoniam caretur Butioteis. 17. rides? aſt condeolo, non mea potius aſſiduitate, diligentia, gratia perfici. Quòd ſcribis te neſcire, quid noſtris faciendum ſit: tam pridem in illa *δυσχερῆς* ſollicitate, itaque ſtulta jam Idium Martiarum eſt conſolatio, animis enim uſi ſumus virilibus, conſulti, mihi crede, puerilibus. *ἔκκλις* enim eſt arbor, non evulſa. itaque, quam fructuetur, vides, redeamus igitur, quoniam ſæpe uſur-

pas.

1. *Ἰπποκρίτης* Plus quàm Atticus.
 2. In *Veſtiano* Volg. in *Veſtiano*.
 3. Quòd puto, *tantum enim video* non vi videmur eſſe victuri. Victor. & Lamb. referunt miſſi habere *Victuri*, quorum hic legendum conſpicitur, *non videmur eſſe victuri* Idem de ſuis teſtatur Boſ. ſolum, eſſe, què d. prius laboratoris in eſſe notavit. Iun. partim ex miſſi. Pal. partim ex conjectura. *videmur videntur* enim (videt) non videmur eſſe victuri.
 4. *Postumus*. *Postumius* ex Beſſ. lib. legit Man.
 5. De qua *κρότων* laborat.) Aſt tanti febris ardente febre.
 6. In Crul. ſcriptum reperiffe: Boſ. de qua *cauſa* laborat, ſtatim coniecit Cicronem ſcripſiſſe, *κρότων* laborat. Iun. Verſ. lectionem e miſſi ſequatur leg. *ad qua*. *cauſa* laborat. vulg. de qua laborat.
 7. *Hirtius tamen*. Auctore Boſ. panctum ſigendum eſt poſt, *tamen*.
 8. *Πρόβλητος*. Qui quinis ſuper eſt. h. e. ſextum.
 9. *Accepi in Atinati*. In Tom. erat *accepi natis* inde coniecit Lamb. *in Atinati*. in Crul. *accepi nati nati*. Boſ. emendavit, *accepi in Atinati*: vulg. hæc verba in *Atinati* deſunt.
 10. *Gratum Demalo*. *ſcripſiſſe*. Lamb. vulgatos libros ſequutus legit, *de Martii ſcripſi*, licet ſero omnes ipſius miſſi habeant. *De Malo*, ſed *Malis* ſcriptum pro *Malis*, & *Malis* 10. *Martii*, uſita ſcriptio tibus illis motis, aſſe-

Boſ. repoſuit *ἰλίας* Vetus Verſ. liber habet *ἰλίας*; pro, *ad*, ut eſt à quibusdam emendatum, unde, *ad*, coniecit legendum idem Verſ. ſit, ut ſcribit *alibi*.
 11. *X. Kal. hora IX. ferè à Q. Fuſo*) Explicat ſcriptis Boſius, ut erat in *Crul. hora IX. ferè* in aliis *ἡμέρας* exaratum erat *h. IX. ferè* hoc autem prius viderat Viç. vulg. *XIX. Kal. ferè à Q. Fuſo*.
 12. *Alteram X.*) Vulg. *alteram X. Kalend.*
 13. *Ad recentiorum prius*) *legiſſem laudo* ſi verò etiam.) Editione quædam *legiſſem* probè: *legiſſem laudo* ſcribendum cenſet Boſ. *legiſſem laudo* appoſita interrogationis nota, poſt vocem *legiſſem* Lam. approbata Man. conjectura ſic eundem curavit, *ad recentiorum prius* *legiſſem laudo*: vulg. *ad recentiorum prius* *legiſſem laudo* & verò etiam.
 14. *Carſulenus*) Vulg. *Carſulenus*.
 15. *A. vii. πολεμῶν*) Supple ex Boripide verſum: *ἰσπῶν χροῦς* *παιγῶν*.
 Surſum verſos ſacrorum fluminum ſeruntur fontes.
 16. *Quoniam caretur Butioteis*.) Convenit miſſi. Boſ. cum Viç. in hæc lectione referenda, quoniam caretur Butioteis.
 17. *Rides? aſt condeolo*.) Ita per interrogationem legit Boſ. in vulgatis deſt; ſicque legitur, *Rides? aſt condeolo*. Iun. miſſi habere dicit, *aſt condeolo*, unde diſtinguit, *aſt condeolo*, hæc *Boſ.* & *condeolo* *delit*.

per ad Tusculanas disputationes. Saufejum perte ee
 lemus. ego numquam indicabo. Quod te a Bruto scri-
 bis; ut certior fieret, quo die in Tusculanum essem futu-
 rus: ut ad te ante scripsi, vi. Kal. & quidem ibi te quam-
 primum pervidere velim. puto enim nobis Tanuvium
 eundem, & quidem non sine multo sermone, sed μελλήσῃ.
 Redeo ad superiorem: ex qua pratero illa prima de Bu-
 throtiis: qua mihi sunt inclusa medullis; sit modò, ut
 scribis, locus agendi. De oratione Bruti; & profus con-
 tendi, cum iterum tam multis verbis agis. egone ut eam
 causam, quam is scripsit? ego scribam non rogatus ab eo?
 nulla; πῶς γὰρ χείριστι fieri potest contumeliosior, at, in-
 quis, ἡ ἄρα κλειδὸν aliquod, non recuso id quidem; sed
 & componendum argumentum est, & scribendum expe-
 ctandum tempus maturius, licet enim de me, ut libet, exi-
 stimes (velim quidem quam optimè) si hæc ita manant,
 ut videntur (feres quod dicam) me Idus Martiæ non de-
 lectant. Ille enim numquam revertisset: nos timor con-
 firmate ejus astra non coegisset: 7 aut, (ut in Sauteji eam,
 reliquamque Tusculanas disputationes, ad quas tu etiam
 Vestitorium hortaris) ita gratiosi eramus apud illum,
 & quem dii mortuum perdidit, ut nostræ ætati quoniam
 interfecto domino liberi non sumus, non fuerit dominus
 ille fugiendus. rubeo, mihi crede, sed jam scripteram;
 delere nolui. De Menemio vellem verum fuisset. De
 regina, velim verum sit. Cetera coram, & maxime, quid
 nobis faciendum sit; quid etiam nobis, si Antonius mili-
 tibus abessestus est Senatui. Hanc epistolam si illius ta-
 bellario dedissem, veritus sum, ne solveret, itaque & mihi
 dedita opera, erat enim rescribendum tuis. Quam vel-
 lem, Bruto studium tuum navare potuisses? ego igitur ad
 eum litteras. Ad Dolabellam Tironem mihi cum manda-
 tis, & litteris, eum ad te vocabis; & si quid habeas,
 quod placeat, scribes. Ecce autem 10 de traverso L. Ca-
 sar, ut veniam ad te, rogat, in Nernus; aut scribam, quò se
 venire velim; Bruto enim placere, se à me conveniri. ò
 rem odiosam, & inexplicabilem; puto me ergo iturum, &
 inde Romam; nisi quid mutaro. Summatim adhuc ad
 te, nihil dnm enim à Balbo, tuas igitur exspecto, nec a
 citorum solum, sed etiam futurorum.

CICERO ATTICO, S.

A BRUTO tabellarius rediit: attulit, & ab eo, & Cassio.
 conilium meum magnopere exquirunt; Brutus qui-
 dem, utrum de duobus. ò rem miseram! plane non ha-
 beo, quid scribam, itaque silentio puto me usurum; nisi
 quid aliud tibi videtur. sin tibi quid venit in mentem, scri-
 be quæso. Cassius verò vehementer orat ac petit, ut Hir-
 tium quam optimum faciam, sanum putas? ἢ ὁ γναφεὺς ἀν-

θεραεύς, epistolam tibi misit. Ut tu de provincia Bruti,
 & Cassii 12 per s. c. ita scribit & Bassus & Hirtius, qui
 quidem se acturum, etenim jam in Tusculano est: mihi-
 que, ut absim, vehementer auctor est: 13 & ille quidem
 periculi causa; quod sibi etiam fuisse dicit: ego autem,
 etiam ut nullum periculum sit: tantum abest, ut Antonii
 suspicionem 14 fugere nunc curem, ne videar ejus secun-
 dis rebus non delectari, ut mihi causa sit, cur Romam ve-
 nire nolum, ne illum videam. Varro autem noster ad me
 epistolam misit, sibi à nescio quo missam, (nomen enim
 deleat) in qua scriptum erat, veteranos eos, qui rejiciantur
 (nam partem esse dimissam) improbiissime loqui; ut
 magno periculo Romæ sint futuri, qui ab eorum partibus
 dissentire videantur, qui porro noster ius, reditus, vul-
 tus, incessus inter istos? quod si, ut scribis L. Antonius i-
 Decimum, reliqui in nostros; ego quid faciam? aut qua
 me pacto geram, mihi verò deliberatum est; ut nunc quo-
 dem est, abesse ex ea urbe, in qua 15 non modo florum cum-
 summa, verum etiam servitii cum aliqua dignitate, nec
 tam statim ex Italia exire, de quo tecum deliberabo, quam
 istuc non venire.

CICERO ATTICO, S.

CUM ad me Brutus noster scripsisset & Cassius, ut
 Hirtium, quem adhuc bonum fuisse sciebant, ne-
 que eum confidebant fore, mea auctoritate meliorem fa-
 cerem, (Antonius est enim fortasse irrior, causa verò ami-
 cissimus) tamen ad eum scripsi, eique dignitatem Bruti
 & Cassii commendavi. ille quid mihi rescripsisset, scire te
 volui; si forte idem tu, quod ego, existimares, istos etiam
 nunc vereri, ne forte ipsi nostri plus animi habeant, quam
 habent.

HIRTIVS CICERONI SVO, S.

URE jam redierim, quaris, an ego, cum omnes calcant, igno-
 viter aliquid faciam? etiam ex urbe sum profectus. 17 utile
 enim statui abesse. hæc tibi litteras exiens in Tusculanum scripsi: na-
 li autem me iam strenuam putare, ut ad Nonas recurram, nihil enim
 jam video opus esse nostra cura: quoniam profectus sum in tot annos
 provisus. Brutus, & Cassius utinam, quam facit à te de me impe-
 petrare possunt, ita per te exonerent. 18 ne quod calidius iuvant con-
 silium, cedentes enim hæc aut scripsisse; quo? aut quaris? retine, ob-
 scuro te, Cicero, illos: & noli finire hæc omnia perire, que funditus
 mediisfidius rapinam invidis, cadibus pervertuntur. tantum, si
 quid timeas, caveant; nihil præterea molantur. NON mediisfidius
 acerimus consiliis plus, quam etiam inerti simis, dummodo diligenti-
 bus, consequentur. hæc enim, que fluunt; per se diuturna non sunt; in
 contentione presentis ad nocendum habent vires, quid speres de illis in
 Tusculanum ad me scribo.

999 4 Habes

1. Saufejum per se celemus.) Libri formis impressis Saufejum per se celemus; mendose sincere Cruf. Saufejum per se cel Lamb. conjicit legendum Saufejum de se celemus; Corradus, sic per se celemus; alii peria, ac celemus; quod postremum Lamb magis placet.
 2. Profus contemdis cum iterum tam multis verbis agis.) Eddidit Bos. scri- pturam Torn & Cruf. vulg. profus contemdis; mecumque iterum tam multis verbis ago.
 3. Πάρεχθεισος.) Molitio in alieno opere.
 4. Ηρακλειδός) Iis simile quæ Heraclides Ponticus scripsit: præclarum aliqui d, quod quasi Heraclides opus videatur.
 5. Si hæc ita manant.) Vulg. si hæc ita manant.
 6. Ille enim nunquam revertisset. Fulvii amicus, veteris libri sequu- rus corruptam scripturam, ea hunc locum legebat: Ille enim si revertisset, nunquam nec timore confirmat ejus astra coegisset: quam lectionem discrete retinere mss. Pal. assentit Iun.
 7. Aut ut in Saufeji eam.) Scripsit ex Cruf. Bos. ut in Saufeji eam, ve- linqumque Tusculanas disputationes; quæ lectio exstat etiam in Torn nisi quod pro Saufeji eam, bi vitiose exaratum est, Saufeji eam Lamb. cum Man- not legitur in Saufejanam veliquæque.
 8. Quem dii mortuum perdidit.) Vulg. quem dii mortuum perdidit.
 9. Nisi dedita operi a. Iun. ex mss. Pal. oratione elliptica, legit, nisi d- dit, rejecta voce, opera.
 10. De traverso.) Vulg. de traverso.

11. Ο γναφεὺς ἀνθεραεύς) Fullo est carbonarius. Est Bos. votes- rem scripturam sequens s, quæ hæc est in Cruf. ΟΓΕΝΑΥC ANΟΡΑΚΕΥC; in Tor. ΟΓΝΑΥC, &c. vulgatum ὁ γναφε- ρὺς ἀνθεραεύς, est ex Vict. conjectura; qui ait Germanos in suo ex- emplari reperisse, οτε τὰς ἀνθεραεύς.
 12. Per s. c. ita scribit Cr. Bassus & Hirtius, quidem se altorum tremim.) Auctore Cruf. ita Bos emendavit. vulg. per s. c. ita scribit Cr. Bassus. Et Hirtius quidem s. se altorum tremim, Cr. illud verò per s. c. dicitur. Vict. antea enim legebat, profectus, vel profectus; Vrs. nihilominus mavult le- gere de provincia Bruti & Carpi perferre scribit.
 13. Ille quidem.) Addidit ex Cruf. Bos. particulam Cr., quæ in vulg. deest.
 14. Fugere nunc curem.) Auctore Cruf. particulam in fictandi, posita, in adverbium temporis, nunc, mutavit Bos.
 15. Non modo flo ut cum summa, perdim.) Post vocem summa, Vict. alte- ram super vacuam delevit legebat, Cr. non summa summa.
 16. Cum ad me Bruti.) Ep. si hoc super ori appingitur in vulgata edi- tione.
 17. Utile enim statui abesse.) Ita Vict. credo ex mss. suis emendavit vulg. antea, ut illius statum est abesse.
 18. Ne quod calidius.) Vict Lamb. & alii, hæc & infra ita emandarunt, rejeceruntque Vulgatum, calidius.

Habes Hirtii epistolam: cui rescripsi, nil illos calidius cogitare, idque confirmavi. hoc quaecunque esset, te scire volui. Ob signata jam epistola, Balbus ad me, Servilium rediisse, confirmare non discessuros, nunc exspecto à te litteras.

CICERO ATTICO, S.

GRATUM, quodd mihi epistolas: quæ quidem me delectarunt, in primis Sextii nostri, dices, quia te laudat, puto me hercule id quoque esse causæ: sed tamen etiam ante, quam ad eum locum veni, valde mihi placebat, cum sensus ejus de rep. tum scribendi cura. Servius verò pacificator cum librariolo suo videtur obiisse legationem, & omnes captiunculas pertimescere, debuerat autem non ex jure manus conferunt, sed quæ sequuntur. Tu quoque scribes.

CICERO ATTICO, S.

OST tuum discessum, binas à Balbo: nihil novi item que ab Hirtio, qui se scribit vehementer offensum esse veteranis. exspectat animus, quidnam agam de Kal. Martiis. nisi igitur Tironem, & cum Tironè plures, quibus singulis, 2 ut quidque accidisset, daret mihi placebat, cum etiam scripsi ad Antonium de legatione: ne, si ad Dolabelam solum scripsissem, trucidus homo commoveretur, quod autem aditus ad eum difficilior esse dicitur; scripsi ad Eutrapelum, ut is ei meas litteras redderet, legatione mihi opus esse honestior est votiva: sed licet uti utraq. De te, quæso, etiam atque etiam vide. velim possis cozam: si minus possis, litteris idem consequemur. Græceus ad me scripsit, C. Cassium sibi scripsisse, homines comparari, qui armati in Tusculanum mitterentur id quidem mihi non videbatur; sed cavendum tamen, 3 vitæque pluries videndæ: sed aliquid crastinus dies 4 ad cogitandum nobis de ea re.

CICERO ATTICO, S.

III. Nonas vespere à Balbo reddita mihi litteræ, fore Nonis Senatam, ut Brutus in Asia, Cassius in Sicilia frumentum; emendum; & ad urbem mittendum curarent. orem miseram! primum ullam ab istis, dein, si aliquam hanc locatorem provinciam? atque haud scio 7 an melius sit, quam ad Eurotam sedere. sed hæc casus gubernabit aut autem eodem tempore decretum iri, ut iis, & reliquis Prætoris provinciæ decernantur. hoc certe melius, quam illa Perfice porticus. 8 nolo enim Lacedæmonem λαιχίαν. 9 xix/xix Lanuvium existimavi. rider, inquit, in tabulis rebus? quid faciam? plorando fessus sum. 9 Di-

immortales! quam me conturbatum tenuit epistolæ tuæ prior pagina? quid autem iste in domo tua casus armorum? sed hunc quidem nubem cito transisse lator. tu quid egeris tua cum tristi, tum etiam difficili 10 ad consiliandum legatione, vehementer exspecto. est enim inexplicabilis. ita circum sedemur eopiis omnibus. Me quidem Bruti litteræ, quas ostendis te lectas, ita perturbarunt, ut, quamquam ante egebam consilio, tamen animi dolore sim tardior. sed plura, cum ista cognoro, hoc autem tempore, quod scriberem, nihil erat, eoque minus quod dubitabam, ut has ipsas litteras esses ne accepturus, erat enim incertum, vituruse te esset tabellarius. ego tuas litteras vehementer exspecto.

CICERO ATTICO, S.

OB Bruti amanter scriptas litteras! o iniquum tuum tempus, qui ad eum ire non possis; ego autem quid scribam? ut beneficio istorum utatur? quid turpius? ut moliantur aliquid? 12 nec audent, nec jam possunt. age, quiescant auctoribus nobis? quis incolumitatem 13 præstet? si verò aliquid 14 de Decimi, Græceique; quæ nostris vita, etiam si nemo molestus sit? ludos vero non facere, quid scidius? frumentum imponere, quæ est alia Dionis legatio? aut quod munus in rep. sordidum? profrus quidem consilia tali in re ne iis quidem tuta sunt, qui dant. 15 sed possim id negligere proficiens. frustra verò qui ingrediar? matris consilio cum utatur, vel etiam pfectibus, quid me interponam? sed tamen cogitabo, quo genere utar litterarum. nam silere non possum. statim igitur mittam vel Antium, vel Circos.

CICERO ATTICO, S.

ANTUM veni ante vi Kal. Bruto jucundus nosse adventus, deinde, multis audientibus, Servilia, Teutulla, Porcia, quærere, quid placeret, aderat etiam Favonius, ego, quod eram meditatus in via, suadere, ut uteretur Aristia curacione frumenti, nihil esse jam reliqui, quod ageremus, 16 nisi ut salvos esse. in eo etiam sibi resp. esse præsidium, quam orationem cum ingressus essem, Cassius intervenit. ego eadem illa repetivi, hoc loco, fortibus sane oculis, Cassius (17 Matrem spirare dices) se in Siciliam non iturum, egone, ut beneficium accepisse 18 in contumeliam? 19 quid ergo agis? inquam, at ille, in Achajam se iturum, quid tu, inquam, Brute? Romam, inquit, si tibi videtur. mihi verò minime, tutò enim non eris, quid si posse esse? placeretne? atque ut omnino; neque nunc, neque ex Prætura in provinciam ires? sed auctor non sum, ut te urbi committas, dicebam ea, quæ tibi profecto

1. Servius vero pacificator cum librariolo suo. Locum hunc valde obscurum, ejusque de veram scripturam esse in antiquis codicibus ait Vici- alii legunt, Servius vero pacificator, librariolum conjicit Florentina. nos- ter pedit libellum.
2. Ut quidque accidisset. Ita etiam Lamb. legit, vulgò, ut quidquid. Cæ-
3. Ut haque plures videnda. Bos ita emendavit, ex corrupta hæc Cras- scrip- tura, ut haque plures videnda. Vici. edidit, ut illa que plures videnda; sed corrupte ut ipse fateor, vulgata lectio: ut ille. Quæ plures videnda.
4. Ad cogitandum nobis de ea re. Ita Cras. Torn. debet aliquid de ad cogitandum nobis dare vulgata lectio, sed aliquid de ad cogitandum nobis da- dit est in vetere libro Vici.
5. Evendum. Evendum Vici. ex antiquo denario.
6. Locatorem. Reposuit ita ex Cras. Bos. Veteres libri & in his Tor. habent legationem, unde quædam fecerunt relegate, quibus assentia- tur Lamb. vulg. legationem.
7. An melius sit, quam ad Eurotam sedere. Ex præscripto Cras. ita edidit Bos vulg. an melius sit, quam ad Eurotam sedere, sed Lamb. partim colam, quam de super vacancam & alienam delendam censet.
8. Nisi enim Lacedæmonem λαιχίαν. xix/xix Lanuvium existimavi.) Κορνην Corporis partem, cui adita sunt pendenda. Ita ex conjectu- rando, & emendavit, & interponit Bos. Torn. hæc ita refert, nisi et

10. Ad consulendum. Vulg. ad consulendum.
11. O Brute. Hanc epistolam vulgata lectio superiori annectit.
12. Nec audent, nec jam possunt. Vici. ex quodam suis legit, nec audent, nec jam possunt.
13. Præstet. Vulgò Præstat.
14. De Decimi Græceique. Vici. olim emendaverat, de Decimo Græce- que, cum prius legeretur, de Decimo Græce in nostris vulg. de Decimo Græce.
15. Sed possum id negligere proficiens. Est e veteribus codicibus Vici. antea legebatur, sed possum id negligere proficiens.
16. Nisi ut salvos esse. Vici. libet, nisi salvos esse, Cavale ut salvos esse.
17. Matrem spirare dices. Vici. ita restituit, cum legeretur, matrem spirare dices.
18. In contumeliam. Ita Torn. & Cras. vulg. in contumeliam.
19. Quid ergo agis? Agos, libet Vici.

fecto in mentem veniunt, cur non esset tuto futurus. multo inde sermone querebantur, atque id quidem Cassius maximè, amissis occasiones; Decimumque graviter accusabat. ego negabam oportere prætèrita; assentiebar tamen. cumque ingressus essem dicere, quid oportuisset, nec verò quidquam novi, sed ea, quæ quotidie omnes; nec tamen illum locum attingere, quemquam præterea oportuisse tangi, sed Senatam vocare, populum ardentem studio vehementius incitare, totam suscipere Reip. exclamat, tua familiaris; hoc verò neminem umquam audivi. ego repressi sed & Cassius mihi videbatur iturus: (etenim Servilia pollicebatur se curaturam, ut illa frumenti curatio de S. C. tolleretur) & noster cito dejectus est de illo inani sermone. velle enim se dixerat. constituit igitur, ut ludi, absente se, fierent suo nomine. proficisci autem mihi in Asiam videbatur ab Antio velle. ne multa; nihil me in illo itinere, præter conscientiam, delectavit. non enim fuit committendum, ut ille ex Italia prius, quam à me conventus esset, discederet. hoc decepto munere amoris atque officii, sequebatur, ut mecum ipse:

4 Η δὲ οὐδ' ἄδὲς σοι τὴ δυνάμει νῦν ἢ θεοπέπει; prorsus dissolutum offendi navigium, vel ponus dissipatum. nihil consilio, nihil ratione, nihil ordine. itaque et si ne antea quidem dubitavi, tamen nunc eo minus, evolare hinc; idque quamprimum, ubi

Nec Pelopidarum facta, neque famam audiam. Sed heus tu, ne forte sis nefcius, Dolabella me sibi legavit A. D. IV. Nonas April. id mihi heri vesperi nuntiatum est. votiva ne tibi quidem placebat. etenim erat abiurdum, & quæ, si scitisset Respub. vovissem; ea me, eversa illa, vota dissolvere; & habent, opinor, libera legationis definitum tempus lege Julia, nec facile addi potest ad id, quod ad Deos, genus legationis, ut, cum velis, introire, exire, liceat. quod nunc mihi additum est. bella est autem huius juris quinqueenni licentia. quamquam quid de quinqueennio cogitem? contrahi mihi negotium videtur, sed ἀλάσφημος mittamus.

CICERO ATTICO, S.

22 BENE mehercule de Buthoro, at ego Titonem ad Dolabellam cum litteris, quia iusseras, miseram. quid nocet? De nostris autem Anriatibus satis videbar planè scripisse, ut non dubitares, essent quæ otiosi futuri, usurique beneficio Antonii contumelioso. Cassius frumen-

tariam rem aspernabatur. eam Servilia sublaturam ex S. C. se esse dicebat. & noster verò, καὶ μάλ᾽ οὐκ ἐπιμένει, in Asiam, postea quam mihi est assensus tutò se Romæ esse non posse. ludos enim absens facere malebat. statim autem editurum, simul ac ludorum apparatus iis, qui curaturam essent, tradidisset. navigia colligebat. erat animus in cursu. in terea in eisdem locis erant futuri. Brutus quidem se ajebat Asturæ. L. quidem Antonius liberaliter litteris sine cura me esse jubet. habeo unum beneficium: alterum sortasse, & ni in Tusculanum venerit. ò negotia non ferenda! quæ feruntur tamen. 10 τὴ δ' αὐτίαν τὴ βεβήτων πὶς εἶχεν? Octaviano, ut perpexi, satis ingenii, satis animi: videbaturque erga nostros ἡρώας ita fore, ut nos vellemus, animatus. sed quid sciri credendum sit, quid nomini, quid hereditati, quid κατηχήσῃ, magni consilii est. vitricus quidem nihil censebat; quem Asturæ vidimus, sed tamen alendus est; & ut nihil aliud, ab Antonio sijnungendum. Marcellus præclare, si præcipit nostro nostris: cui quidem ille deditus mihi videbatur. Panfa autem & Hirtio non nimis credebatur, bona indoles, 11 ἰὼν Διφραμένη.

CICERO ATTICO, S.

VIII. KAL. duas à te accepi epistolas. respondebo igitur priori prius. Assentior tibi, ut nec duces simus, nec agmen cogamus; sa veamus tamen. Orationem tibi misi. ejus custodiendæ, & proferendæ arbitrium tuum, sed quando illum, 12 cum tu edendam putes? Inducias, quas scribis, non intelligo fieri posse. melior est ἀναπρωφασία: qua me usurum arbitror. Quòd scribis, 13 legiones duas Brundisium venisse; vos omnia prius. scribes igitur, quidquid audieris. Varronis ἀφελόζων exspecto. Jam probo ἡγεκλέδοζον, præsertim cum tu tantopere delecterere. 14 sed, quale velis, velim scire. Quod ad te antea, atque adeo prius scripsi (sic enim mavis) ad scribendum tibi veredis certè 15 fecisti me acriorem ad tuum enim judicium, quod mihi erat notum, addidisti Pедуcei auctoritatem, magnam quidem apud me, & in primis gravem. enitar igitur, ne desideres aut industriam meam, aut diligentiam. Vectenium, ut scribis, & Faberium foveo. 16 Clodium nihil arbitror malitiosè: 17 quamquam, sed quid egertit? De libertate retinenda, quæ certè nihil est dulcius, tibi assentior. 18 Itane Gallo Caninio? ò hominem nequam! quid enim dicam aliud? cautum Marcellum? me

1. Ego negabam oportere prætèrita: assentiebar tamen. cumque ingressus essem. Junius ex mss. duobus Palat legit, ea negabam oportere prætèrita verbi assentiebar tamen: quamquam ingressus, &c.
2. Nec tamen illum locum attingere: quemquam præterea oportuisse tangi. Sunc anti qui libri: à quibus abest dictio, tangi; unde venit in opinio nem Manutio, disinctione mutata sic esse legendum: nec tamen illum locum, attingere quemquam præterea oportuisse; sed Senatam vocare; populum, &c.
3. Vocare, incitare. Ita auctoribus Crustellino & Tornæi. scripsit Vestius, vulg. vocari, incitari; Vrinus verò, pro, sed Senatam vocari legit ex suo codice, scilicet Senatam vocari.
4. Η δὲ οὐδ' ἄδὲς. Iter hac susceptum cui tibi usui, nunc est, age dic, tu qui oraculum consulis.
5. Θεοπέπει. Vulg. θεοπέπει.
6. Quæ si fieri respublica vovissem. Victorius ex veteri codice in quo erat, bona si mea eversa, &c. legendum coniecerat, novissim ea mea prius legebat, hinc non junere.
7. Nec facile addi potest ad id, quod ad Deos genus legationis. Hæc ita referrebat Crustellinus, nec facile addi potest, ad idque adeo genus legationis, unde correxit Bostius, ad id, quod ad Deos: vulgè, nec facile addi potest: idque adeo genus legationis, &c. Lamb non legendum videtur, nec facile addi potest, ad hoc genus legationis; dicitque libros mss. non habere, idque; adeo, autem corruptum esse pro ad hoc, vel, ad id; quod ultimum rectè habere mss. afferit Vrinus. Huius verò ex suis omnibus mss. legit, nec facile addi potest adeo genus legationis.
8. Noster verò καὶ μάλ᾽ οὐκ ἐπιμένει. Et valde gravis. Ex antiquioribus sic. legendum consui Victorius, non ut prius, Noster ve-

10. Brutus in Asiam. Fulvius verò auctoribus veteribus libris, Noster verò Brutus καὶ ἀστυον in Asiam.
9. Ni in Tusculanum venerit. Restituit Bostius ex fide Crustellini particulam, ni, pro qua in editionibus legebatur, si.
10. Τὴν δ' αὐτίαν τὴν βεβήτων πὶς εἶχεν? Horum culpam quis Brutorum sustinet? quis Brutorum hæc unum rerum auctor fuit? Legendum sine interrogatione dicit Lambinus.
11. Εἰ δὲ Διφραμένη. Si permanserit. Vulg. ἰὼν Διφραμένη.
12. Cum tu edendam putes. Victorius hoc est concipientis ex depravata suorum codicum scripturæ cum tendam putes.
13. Legiones duas. Hoc quoque Victorius emendavit. prius legebatur, legationes duas, quæ ultima vox deest in vulgatis.
14. Sed, quale velis, velim scire. Quod ad te antea, atque adeo prius scripsi (sic enim mavis) ad scribendum tibi veredis certè fecisti me acriorem. Ad tuum enim judicium. Pro, verè dicitur, reposuit Bostius, veredis certè: ceterum aliter distinguit Lambinus, sed quale velis, velim scire: quid ad te antea atque adeo prius scripsi. Sic enim mavis, ad scribendum tibi, verè dicitur. fecisti me acriorem ad tuum judicium.
15. Fecisti me. Vulg. certè fecisti me.
16. Clodium nihil arbitror. Vulg. Clodium.
17. Quamquam, sed quid egertit? Itane emendavit ex mss. Victorius, pro, quamquam scilicet quidem, egertit: ut antea legebatur; quod tamen retinet Junius ex duobus mss. Palat. vulg. quamquam si quid egertit.
18. Itane Gallo Caninio? ò hominem. Cùm Lambini mss. haberent Gallo animo, v. sa est ipsi probabilis Corradi conjectura, Gallo Caninio: quamquam idem addidit alteram, Gallus. Ceterum aliter legit & distinguit vulgus, Itane? Gallo animo hominem, &c.

sic, sed non tamen cautiſſimum. Longiori epistola ſuperiorique respondi nunc breviori propiorique. quid respondeam, nisi eam fuisse dulcissimam? Res Hispanienses valde bonæ, modo Babilium incolumem videam, subsidium nostræ senectutis. De Aniano item, quod me valde observat Vileilia. sed hæc quidem humana. De Bruto te nihil scire dicis: sed Selicia venisse M. Scaptium: eumque non qua pompa, ad se tamen clam venturum, sciturumque me omnia: quæ ego statim. 2. interea narraſſe eadem Baſi ſervum venisse, qui nuntiaret, legiones Alexandrinas in armis esse, Baſium arceſſi, Caſſium exſpectari. quid quæris? videtur Reſp. juſ. ſuum; recepturam. ſed ne quid ante, noſtri horum exortationem in laurocinio, & amenciam. Dolabella, vir optimus, eſſi, cum ſcribebam, ſecunda menſa appoſita, venisse eum ad Bajas audiebam; tamen ad me ex Formiano ſcripſit (quas litteras, cum è balinco exiſſem, accepi) ſeſe de attributione omnia ſumma feciſſe: Veſtrem accuſat; tricator ſcilicet, ut homo talis, ſed ſit totum negotium ſectium noſtrum luſcepisse, optimorum quidem illum virum, noſtrique amantiſſimum. quæro autem quid tandem ſectius in hac te facere poſſit, quod non quivis noſtrum ſed, ſi quid præter ſpem eſſit, facies ut ſciam. ſin eſt, ut arbitror, negotium perditum, ſcribes tamen; neque iſta res commovebit. 2. Nos hic φιλοſοφικῶς (quid enim aliud?) & πρὸς τὸν ἀνδρῶν μαγνιῆς explicamus, πρὸς τὸν ἀνδρῶν que Ciceroni, qua de te enim potius pater filio? deinde alia, quid quæris? extabit opera peregrinationis hujus. Varonem hodie, aut cras venturum putabant ego autem in Pompejanum properabam; non quo hoc loco quidquam pulchrius; ſed interpellatores illic minus moleſti, ſed perſcribi quæſo, quæ cauſa ſit Myrtilo (poenas quidem illum pependiſſe audivi) & latine patet, unde corruptus. Hæc cum ſcriberem, tantum quod exiſtimabam ad te orationem eſſe perlatam, hui, quàm timeo, quid exiſtims. eſſi quid ad me, quæ non ſit foras proditura, niſi Rep. recuperata? de quo quid ſperem, non audeo ſcribere.

CICERO ATTICO, S.

14 VIKAL accepi à Dolabella litteras, quarum exemplum tibi miſi: in quibus erat, omnia ſe feciſſe, quæ tu velles, ſtatim ei reſcripſi, & multis verbis gratias egi. ſed tamen, ne miraretur, cur idem iterum facerem, hoc cauſa ſumſi, quod ex te ipſo coram antea nihil potuiſſem cognoscere. ſed quid multa? litteras hoc exemplo dedi.

CICERO DOLABELLÆ COS. SUO.

Antea cum per litteras Attici noſtri de tuâ ſumma liberalitate, ſummam, erga ſe, beneficio certior factus eſſem; cumque tu ipſe etiam ad me ſcripſiſſes, te feciſſe ea, qua nos voluiſſemus: ego tibi gratias per litteras in verbis, ut inſolli gerer, nihil te mihi gratius facere potuiſſe, poſtea vero quam ipſe Atticus ad me venit in Tuſcu-

lanum hujus unius rei cauſa, tibi ut apud me gratias ageres, & me tuam eximiam quandam & admirabilem in cauſa Buthrotia voluntatem, & ſingularem erga ſe amorem perſpexiſſe, teneri non potui, quin tibi apertius illud idem hu litteris declararem, ex omnibus enim, mi Dolabella, ſtudii in me, & officiis, que ſumma ſunt, hoc ſcito mihi & ampliſſimum vidari, & gratiſſimum eſſe, quod perſeceris, ut Atticus intelligeret, quantum egote, & quam tu me amares, quod reliquum eſt, Buthrotiam & cauſam, & civitatem, quæpiquam à te conſtituta eſt (BENE FICIA autem noſtra tuæ ſolemus) tamen velim receptam in fidem tuam, à meque etiam tibi commendatam, auſtoritate, & 8 auxilio tuo in ſtam velu eſſe ſatu erit in perpetuum Buthrotiæ præſidi, magnæque cura, & ſollicitudine Atticum, & me liberari; ſi hoc honori mei cauſa ſuſcepſeris, ut eos ſemper à te deſenſes velu quod tu facias, te vehementer etiam atque etiam rogo.

His litteris ſcriptis, me ad πρὸς τὸν ἀνδρῶν dedi: quæ quidem, veteror, ne g miniata caſula tua pluribus locis notandæ ſint: ita ſum μετῴριον, & magnis cogitationibus impeditus.

CICERO ATTICO, S.

10 ANTONIO male ſit, ſiquidem Buthrotiis morbus leſtus eſt. Ego teſtimonium compoſui: quod cum voles, obligabis. Tu nummos Arpinatum, ſi L. Fadius Aedilis petet, vel omnes reddito, ego ad te alia epistola ſcripſi de H S CX, quæ Statio curarentur. ſi ergo petet Fadius, ei vlplo reddi; præter Fadium, nemini, apud me item puto depositum id ſcripſi ad Eretum, ut redderet. Regiam odi, me jure facere ſcit. ſponſor promiſſarum ejus Ammonius; 10 quæ quidem erant φιλόλογοι, & dignitatis meæ; ut vel in concione dicere auderem. Saram autem præterquam quod nefarium hominem cognovi, præterea in me contumacem. ſemel eum omnino domi meæ vidi. cum φιλοſοφικός ex eo quærerem, quid opus eſſet; Atticum ſe dixit quætere. ſuperbiam autem ipſius reginx, cum eſſet trans Tiberim in hortis, commemorare line magno dolore non poſſum, nihil igitur cum iſtis: nec tam animum me, 12 quàm vix ſtomachum habere arbitrantur. Profectionem meam, ut video, Erotis diſpenſatio impedit. nam cum ex reliquis, quæ Nonis April. fecit, abundare debeam; cogor mutuari: quodque ex iſtis fruſtuosus rebus receptum eſt, id ego ad illud fanum ſepoſitum putabam. ſed hæc Tironi mandavi, quem ob eam cauſam Romam miſi. te nolui impeditum impedire. Cicero noſter quo modeſtior eſt, eo me magis commovet. ad me enim de hac te nihil ſcripſit, ad quem nimirum potiſſimum debuit. ſcripſit hoc autem ad Tironem, ſibi poſt KAL. April. (ſic enim annum tempus conſici) mihi datum eſſe: tibi pro tua natura ſemper placuiſſe, teque exiſtimaſſe id etiam ad dignitatem meam pertinere, cum

1. Sed Sel cia venisse M. Scaptium.) Antiquioris opo se reposuit V. Cicero pro, Seliciam, quod legebatur. Manucio forte legendum videtur Servilia, quod ex m. affert V. Silius; magna cordis animi aberratione; ut quidem v. datur Cl. Dausquejo: qui reſtitutionem faciendam arbitrarur ex libro y ad Arce. Epist. 21. Sed & Selicia, ubi & negotiatuſ eſt Scaptius, & hænebrem arcem ex ea v. datur ep. ſola factiſſe ex qua negotiatio illud eſt lib. vi. Epist. l. Salaminiſi peroniam dicit M. Scapri. Si conjectora illa non ulquequaque placet, ſcribo, ſed Selencia: quia ex urbe d. ſceſſerat Scaptius, præſectura forte aliqua perfunctus, poſt M. Tulli. ex Aſia reſtutionem. nam cum Cicero Scaptio, præſecturam recuſaret. Naxari, iquit, me cuiquam negotiati datur, à ſucceſſore Tulliporu. hoc aut ſimile officium impetraſſe.

2. Interca narraſſe eadem Baſi ſervum veniſſe.] Robus ex Cruſell. ſcripſit narraſſe; vulg. interca narraſſe eadem. Baſi ſervum, etc.

3. Recepturam.] Vulg. recuperativa.

4. Quivis noſtrum.] Vulg. quivis noſtrum.

5. Nisi hic φιλοſοφικῶς.] V. ſi. ex m. legie. φιλοſοφικῶς, ut participium ſis non verbum.

6. V. tuam eximiam quandam.] Vulg. eum eximiam quandam.

7. Quam tu me.] Vulg. quam tu me.

8. Auxilio tuo in ſtam v. ſtu eſſe.] Tullian. pro, tuam; reſtituit V. ſi.

9. Minutæ cerula tna.] Leonici liber habet, ut nimia ἀποφθίσις ſua.

10. L. Anonio.] Hæc epistola unam com ſuperiore conſtituit in vulgatis edit. onibus.

11. Quæ quidem erant φιλόλογοι.] Vulg. quæ quidem premiſſorum ejus erant φιλόλογοι.

12. Quam vix ſtomachum.] Non improbat Boſtus receptam lectionem, quam Boſtium non habere arbitratuſ eſt, ſed à veter. bus libris abest particula, non, quæque loco ante v. cum ſtomachum, legitur, vix, at edidit.

cum non modò liberaliter à nobis, sed etiam ornate cumulateque tractari. quare velim cures (nec tibi essem molestus, si per alium hoc agere possem) ut permittetur Athenas, quod sit in annum sumtum, et scilicet Eros numerabit. ejus rei causa Tironem misi. curabis igitur, & ad me, si quid tibi de eo videbitur, scribes.

CICERO ATTICO, S.

16 TANDEM à Cicero tabellarius: & mehercule litteræ aliquam signatæret. itemque ceteri præclara scribunt Leonidas tamen retinet suum illud ADVC summis verò laudibus 3 Herodes, quid quæris? vel verba mihi dari facile patior in hoc, meque libenter præbeo credulum. Tu, velim, si quid tibi est 4 à Statio scriptum, quod pertineat ad me, certiore me facias. 5 Naro tibi; hæc loca venusta sunt, abdita certe: & si quid scribere velis, ab arbitris libera. sed nescio quo modo 6 φιλῶ, itaque me referunt pedes in Tusculanum. & tamen hæc 6 ῥωπυροφία ripulæ videtur habitura celerem satietatem. equidem etiam pluvias metuo, si prognostica nostra vera sunt. rana enim ῥυτορέυει. Tu, quæso, fac sciam ubi Brutum nostrum, & quo die videre possim.

CICERO ATTICO, S.

7 D UAS accepi 8 postridie Idus, alteram eo die datam, alteram Idibus. prius igitur superiori. De Bruto, cum scies. De Consulum sibi timore cognoveram. Sica enim φιλῶ, ille quidem, sed tumultuosius ad me etiam illam suspicionem pertulit. 9 quid tu autem? τὴν ῥῥυδῶρνα? nullum enim verbum à 10 Siregio. non placet. De Pletorio vicino tuo permolestè tuli, quemquam prius audisse, quàm me. De Syro prudenter. L. Antonium per M. fratrem, ut arbitrator, facillimè deterrebis. 11 Antroni vetui; sed nondum acceperas litteras 12 nec cuiquam, nisi L. Fadio Aedili. aliter enim nec cautè, nec jure fieri potest. 13 Quod scribis tibi deesse 14. s. c. quæ Cicero curata sint; velim à Erote quæras, ubi sit merces insularum. Arabioni de Sicio nihil irascor ego de itinere;

14 nisi explicato A, nihil cogito. quod idem tibi videri puto. Habe ad superiorem. nunc audi ad alteram. Tu verò facis, ut omnia quod Servilia 15 non dees, id est Bruto. De regina gaudeo te non laborare, certe etiam tibi probati. Erotis rationes & ex Tironem cognovi, & vocavi ipsam. Gratissimum, quod polliceris, Cicero nihil de futurum: de quo mirabilia Messallæque, Lanuvio ratiens ab illis, venit ad me: & mehercule ipsius littera sic & φιλῶ, & 16 ῥωπυροφία scriptæ, 17 ut eis vel in acrostichis eadem legere; quo magis illi indulgendum puto. De Buciliano Sestium puto non molestè ferre. Ego, si Tiro ad me, cogito in Tusculanum. Tu verò, quidquid erit, quod me scire par sit, statim.

CICERO ATTICO, S.

18 X VII. KAL. etsi satis videbar scripsisse ad te, quid mihi opus sit, & quid te facere vellem, si tibi commodum esset: tamen, cum profectus essem, 19 & in ea cura vigilarem, Tironem statui ad te esse mittendum, ut his negotiis, quæ agerentur, interesset; atque etiam scripsi ad Dolabellam, me, si ei videretur, velle proficisci: perique ab eo 20 de mulis vecturæ itineris, & vehis, quoniam intelligo te dissentissimum esse quæ de Buthrotiis, quæ de Bruto; cujus etiam ludorum 21 seorsum curam, etiam administrationem suspicor ex magna parte 22. ad te pertinere; ut ergo in ejusmodi re, tribues nobis paulum operæ. nec enim multum opus est. mihi res ad eam dem, & eam quidem propinquam, spectare videtur. vides homines; vides arma: profus non mihi videor esse tutus. sin tu aliter sentis, velim ad me scribas. domi enim manere, si rectè possum, multo malo.

CICERO ATTICO, S.

Q UIDNAM est, quod audendum amplius de Buthro- 19 quis? stetit enim te frustra scribis. quid autem se refer Brutus; doleo mehercule te tam esse derentum: quod decem hominibus 23 referendum acceptum. 24. est illud quidem 25 ῥωπυροφία, sed ῥωπυροφία, mihi quæ gratissimum. De armis, nihil vidi apertius. fugiamus igitur: 26 at, ut ais, coram.

X. Περὶ τῶν ῥῥυδῶρνα. Expressio veteris sermonis squalore. Vulg. πρὸ τῶν ῥῥυδῶρνα. 1. Quod ipsum ῥωπυροφία aliquam. Progressum in litteris. Ex antiquis codicibus sic emendavit Victorius, quod etiam Germani adnotant. pro eo legebatur antea, quod ipsum perspicaciam al. quam, & c. 2. Herodes. Vulg. Erotes. 3. A Statio scriptum. Publica lectio, si quid tibi est à Statio scriptum. Vetus Crustellii in quam se, ut ait Bosius, si quid tibi est à Statio scriptum sicque invenit in albero. Variatio Lips. 19. d. c. 9. 4. Naro tibi. Videtur Manutius initium epistolæ ut etiam Junio, ex mss. 5. ῥωπυροφία. Descriptio pictura cum virgolorum & plantarum ibi virentiam representatione. Pro ῥωπυροφία, Victorius ex mss. substituit ῥωπυροφία. 6. Dnas accepi. Vulg. duas epistulas accepi. 7. Postridie Idus. Vulg. postridie Iduum. 8. Quid tu autem τὴν ῥῥυδῶρνα? Proverbium hoc ita explicari potest ex scriptis Platonis: τὴν ῥῥυδῶρνα ῥωπυροφία. Quæ dantur, necesse est accipere. Ita restituit Victorius manentis Latine scripto mutato in τὴν ῥῥυδῶρνα, & adhuc rā interrogazione post ῥωπυροφία. 9. A Siregio. Vulg. de Sire regis, quod ratione ductus retinet Junius. 10. Antonium vetui. Ex Crustelliano ita legit Bosius, ad quam lectionem proxime accedit hæc codicis Tornæianus, Antroni vel vi. Antiquus ber Cavalcantis ῥωπυροφία. Besartionis, ῥωπυροφία. Junius ex mss. duobus Palatinis legit, Ave 111. Naro septem nondum accepit. 11. Nec tu quamvis L. Fadio Aedili. Fulvius refert in mss. leg. nec unquam dedisti L. Fadio Aedili. 12. Quæ scribis tibi deesse. Hæc & quæ Cicero. Codex Tornæianus pro deesse habet de se: unde dubius conjicit Lambinus, deesse; Junius vero ex mss. Palatinis quibus est, De Siro conjicere, deesse; & ita totum legit; Quod scribis tibi deesse L. L. C. quæ Cicero. & c. 13. Nisi explicato A. Pæcar hic Bosius in voce scribis A, pro 14; &

hac nota, Δ, ἀλλήλων, hoc est ad alienum significari. sed sâmen contra mss. mutare non est ausus. priorem lectionem retinet Junius. 15. Naro dees. Vulg. non dees. Junius ex duobus Palat. legit, quod Siro dees dees dees dees. 16. ῥωπυροφία scripta. Studiosè expressâ veterum loquendi forma. Vulg. ῥωπυροφία. 17. Ut eis vel in acrostichis. Hæc reposuit Victorius ex mss. pro eo quod antea legebatur, ut eis vel in acrostichis sit audiam, & c. 18. XVII. KAL. Præter hæc duo vocabula quæ superiori epistolæ agglutinantur, tertium superadditur in vulgata editione, nempe ab hoc sed id Lambino suspectum est; nec comparat in codice Tornæiano. 19. Et in cura vigilarem. Tornæianus, ut excusi & mss. serè omnes & in cura vigilarem. Crustellinus, & in ea cura vigilarem; unde reposuit Bosius, & in ea cura vigilarem, quæ in emendatione convenit cum Iusto Lipsio, sic conjicientes libro IV. Antiq. Lect. e. 19. Victorius Berroaldi conjecturam sequutus legebat, & in cura navigarem. 20. De mulis vectura itineris. & vehis, quæ am intelligo. Bosius ex Crustellino vulgatam lectionem depravatam sic emendavit. ea autem ratio est, de mulis vectura itineris, ut & in ea, cum intelligo. Tornæianus habet, de mulis vectura itineris, ut & in ea, & c. & ita Memmiani; nisi quod habent, & in ea, pro, & in ea; vox autem, itineris, in nullo reperitur, Lambino velles qui hanc offerre tentatam hujus loci emendationem, peritque ad id de mulis & vectura; restatque junctio; vulgatam lectionem retinet Junius, ex ea quæ cum Bosio legit, quoniam, pro, cum. 21. Seorsum curam. Pro, suam quod abundate arbitratur Manutius, reposita ex fide Crustellini Bosius, seorsum. 22. Ad te pertinere. Sic vulgati libri, nec aliter Crustellinus. verum in Tornæiano est, ad te pertinere. 23. Referendum acceptum. Vulg. referendum est acceptum. 24. Est illud quidem ῥωπυροφία, sed ῥωπυροφία. In Crustellino erat, ῥωπυροφία, unde jud. cavet Bosius certam esse conjecturam Erici Stephani clegendum existimant, ῥωπυροφία. 25. ῥωπυροφία. Laboriosius sed quod periculi possit. 26. Anus nisi. Vulg. & ut ais.

coram. Theophanes quid velit, nescio, scripserat enim ad me; cui rescripti, ut potui, mihi autem scribit, venire ad me se velle, ut & de suis rebus, & quaedam, quae ad me pertinerent, tuas litteras expecto. vide quae scribo, ne quid temere fiat. Statius scripsit ad me, locutum tecum esse Q. Cicéronem valde asseveranter, se hanc ferre non posse: certum tibi esse ad Brutum, & Cassium transire. hoc enim vero nunc discere habeo: hoc ego, quid sit, interpretari non possum potest aliquid iratus Antonio: potest gloriam novam quætere: potest totum esse *ἡδύμαχος*: & nimirum ita est, sed tamen & ego vereor, & pater conturbatus est. scire enim, quae ille de hoc: mecum quidem *ἡδύμαχος* olim, plane, quid velit, nescio. A Dolabella mandata habebis, quae mihi videbuntur, id est nihil. Dic mihi, C. Antonium voluitne fieri Septemvir? fuit certe cognus. De Menedemo est, ut scribis, facies omnia mihi nota.

CICERO ATTICO, S.

EGI gratias Vesteno: nihil enim potuit humanius. Dolabellæ mandata sint quælibet; mihi aliquid vel quod Nicæ nuntiem, quis enim hæc, & ut scribis, *ὅτι καὶ* nunc dubitare quemquam prudentem, quin meus *discessus* desperationis sit, non legationis? Quod ais, extrema quaedam jam homines de Rep. loqui, & eos quidem viros bonos; ego quo die audiui illum tyrannum in concione *clarissimum virum* appellari, subdiffidere cœpi, postea vero quam tecum Lanuvii vidi nostros tantum spei habere ad vivendum, quantum accepissent ab Antonio, desperavi. itaque, mi Attice, fortiter hoc velim accipias, ut ego scribo, genus illud interitus, & qua causa, ac quorsus est, sed dum duces, & quasi denuntiatum nobis ab Antonio, ex hac & naxa exire constitui, non ad fugam, sed ad spem *morii meliora*, hæc omnis culpa Bruti. Pompejum Carthæja receptum scribis: jam igitur contra hunc exercitum, utra ergo castra? media enim tollit Antonius, illa infirma, hæc nefaria, properemus igitur, sed jura me consilio, Brunditione, an Futeolis. Brutus quidem subito: sed sapienter *παρὰ τὴν* quando enim illum? sed *humana ferenda*, tu ipse eum videre non potes, dii illi mortuo, qui unquam Buthrotum, & sed *ἀστὴ* missa, videamus, quæ agenda sint. Rationes Erotis, etsi ipsum nondum vidi, tamen & ex litteris ejus, & ex eo, quod Tiro cognovit, propemodum cognitæ habeo, versuram scribis esse faciendam mensium quinque; id est ad Kal. Novemb. *κ-ς cc*: in eam diem cadere nummos, qui à Quinto debentur, velim igitur, quoniam Tiro negat tibi placere, me ejus rei causa Romam venire; si te ea res nihil offendet, videas, unde nummi sint; mihi feras expensum, hoc video in præsentia opus esse, reliqua diligentius ex hoc ipso exquiram; in his, de mercedibus dotalium prædiorum: quæ si fideliter Ciceroni curabuntur, quamquam volo laxius, tamen ei propemodum nihil deerit, equidem video mihi quoque opus esse viaticum, sed id ex prædiis, ut cadet, ita solvetur: mihi autem opus est univerto quidem, etsi mihi videtur iste, qui *umbra timet*,

ad eadem spectare; tamen, nisi explicata solutione, non sum discessurus, sine autem & extricata, necne, tecum cognoscam. Hanc putavi me manu scribendam: itaque feci. De Fadio, ut scribis; utique alii nemini, rescribas velim hodie.

CICERO ATTICO, S.

NARRO tibi; Q. pater exultat lætitiæ, scripsit enim filius, se idcirco profugere ad Brutum voluisse, quod, cum sibi negotium daret Antonius, ut eum dictatorem efficeret, præsidium occuparet, id recusasset: recusasse autem se, ne patris animum offenderet: ex eo sibi illum hostem, tum me, inquit, collegi, verens, ne quid mihi ille iratus tibi noceret, itaque eum placavi, & quidem cœco certa; reliqua in spe, scribit autem Statius, illum cum patre habitare velle, hoc verò mirum: & id gaudet, & equum tu illo certiore nebulonem? *ἡδύμαχος* vestram de te Cæni deliberationis probo, nihil eram suspicatus de tabulis: *ἀκρίβειος* testitutum arbitrabar. Quæ differens, ut mecum coram; expectabo. Tabellarios, quoad voles, tenebis, es enim occupatus. Quod ad Xenonem, probè. Quod scribo, cum absolvero, Quinto scripsisti, te ad eum litteras: nemo attulerat. Tiro negat jam tibi placere Brundisium, & quidem dicere aliquid de militibus at ego jam destinaram, Hydruntem quidem, movebant me tuæ quinque horæ, hic autem quantum *ἡδύμαχος*? sed videbimus, 10 Nullas à te xi. Kal. quippe: quid enim jam novi? cùm primum igitur poteris, venies, ego propero, ne ante Sextus; quem ad ventare ajunt.

CICERO ATTICO, S.

GRATULATOR nobis Q. filium exiisse, molestus non est. Gerit, Panam bene loqui credo, semper enim conjunctum esse cum Hirtio scio, amicissimum Bruto & Cassio puro, si expediet, sed quando illos videbit? inimicum Antonio: quando, aut cur? quousque ludemur? Ego autem scripsi Sextum advenare, non quo jam adisset, sed quia certè id ageret, ab armis que nullus discederet, certè, si pergit, bellum paratum est. 11 hic autem noster Cythereus, nisi vi-torem, *naminem videturum*, quid ad hæc Panis? 12 utro erit, si bellum erit? quod videatur fore; sed & hæc, & alia coram: hodie quidem, ut scribis; aut eras.

CICERO ATTICO, S.

MIRIFICA torqueor, sine dolore tamen: sed permulta, mihi de nostro itinere in utramque partem occurrunt, quousque inquires, quoad erit integrum: erit autem usque dum ad navem. Panis si rescriperit, & meam tibi, & illius epistolam mittam, solum expectabam; cui *ἡδύμαχος* compositum, si quid novi. Ego littera, nisi ad Brutum: cujus de itinere etiam ex te velim, si quid scies, cognoscere.

CICE-

1. De hoc: mecum quidem *ἡδύμαχος* (slim.) Vulg. De hoc mecum, quoad *ἡδύμαχος*, nullum.

2. Egi gratias. U. n. s. p. d.) Verba hæc superiori epistolæ annectit vulgata editio.

3. *ἡδύμαχος* aliquid.) Sic uno consensu omnes mss. Palat. referente Junio, vulg. modo aliquid.

4. Ut scribis *ὅτι καὶ*?) Frohst, in cassum. Tornæus, *ἡδύμαχος*: Crusellinus, *enim*: unde reposuit Bosius *ὅτι καὶ*; vulgò, *ante, ut ante, etc.* quæ est Victorii emendatio. Junius ex mss. leg. t, ut scribis, *ante*: Lambinus, ut scribis, *ante me.*

5. Quæ causa ac quorsus in fœdam?) Vulg. quæ causa ac, sedum, etc. Ceterum ut legatur, *causam*, postulare sententiam ait Manutius, Junius ex mss. Palatinis, *Genus illud interitus quæ causa ac fœda est*

6. Naxa) Vulg. nassa.

7. Sed *ἀστὴ* missa, videamus quæ agenda sint.) Vulg. sed *ἀστὴ* missa videamus, quæ agenda sint.

8. *ἀκρίβειος*.) Libri vulgati excitata. Bosius & Crusellino, *excitata*; Memmiani cod. ces. habent *explicata*, ut legendum conjecerat Manutius.

9. *ἡδύμαχος* illi.) Bosius, *equum*, scripsit ut erat in Crusellino & Tornæio vulg. quem in illa.

10. *Νέβρον*.) Totam hanc periodum usque ad finem, sequenti epistolæ ac. exiit vulgata editio.

11. *ἡδύμαχος* noster Cythereus.) Ita legit Junius; Victorius refert suum, *co. diem habere, Cythereus.*

12. *ἡδύμαχος* si bellum erit.) Apertior Manutius sententia si legatur, cum *ἡδύμαχος*, cui assentitur Fulvius, cum veteri libro.

CICERO ATTICO, S.

1 TABELLARIVS, 2 quem ad Brutum miseram, ex itinere rediit VII. KAL. ei Servilia dixit, eo die 3 Brutum H. IIII. profectum. sane dolui meas litteras redditas non esse. Silius ad me non venerat. causam composui. eum libellum tibi misi. te quo die expectem, velim scire.

CICERO ATTICO, S.

25 DE meo itinere variz sententiz. multi enim ad me. sed tu incumbe quaso in eam curam. magna res est. an probas, si ad Kal. Jan. cogitamus? meus animus est æquus, sic tamen, 4 ut si nihil offensionis sit: 5 & tu etiam scite, 6 quo die olim piactum; mysteria scilicet. 7 ut ut sit res. casus consilium nostri itineris iudicabit. dubitemus igitur. 8 est enim hiberna navigatio odiosa; eoque ex te quæsieram mysteriorum diem. Brutum, ut scribis, visum iri à me puto. ego hinc volo prid. KAL.

CICERO ATTICO, S.

26 DE Quinti negotio video a te omnia facta. ille tamen dolet, dubitans, utrum morem gerat Leptæ, an fidem 9 infirmet Stilio. Inaudiui L. Pisonem velle exire legatum. Vnde despectus S. C. velim scire, quid sit. Tabellarius ille, qui m. lib. dixeram à me ad Brutum esse missum in Anagninum ad me venit eà nocte. quæ proxima ante Kal. fuit; litterasq; ad me attulit: in quibus unum alterum 10 lumina sua prudentia. 11 idem illud, ut spectem ludos suos. rescripti scilicet, primum me iam profectum, ut non integrum sit; dein, deo p. b. c. sic me. qui Romanum omnino post hæc armis non accesserim, neque id tam periculum mei causa fecerim quàm dignitatis, subitò ad ludos venire mali enim tempore ludos t. cere illi honestum est, 12 cui necesse sit, spectare mihi ut non est necesse, 13 sic ne honestum quidem est equidem illos celebrari, & esse quàm gravissimos mirabiliter cupio: idque ita futurum esse confido: & tecum ago, ut jam ab ipsa commissione ad me,

quemadmodum accipiantur; deinde omnino reliquorum dies singulos persequare. sed de ludis hætenus. Reliqua pars 14 epistolæ est illa quidem in utramque partem: sed tamen nonnullos interdum jacit igniculos viriles: quod quale tibi videretur, ut posses interpretari, nisi ad te exemplum epistolæ. quamquam mihi tabellarius noster dixerat, tibi quoque se attulisse litteras à Bruto, 15 easque ad te à Tusculano esse delatas. Ego itinera sic composueram, ut Nonis Quint. Puteolis essem. valde enim festino; ita tamen, ut, quantum homo possit, quàm cautissimè navigem. M. Aelium cura liberabis 16 is me paucos specus in extremo fundo, & eos quidem subteraneos, servitium 17 à puteali quid habituros; id me jam jam nolle, neque mihi quidquam esse tant; sed, ut mihi dicebas, quàm lenissimè; potius ut cura liberetur, quàm ut me succellere aliquid suspicetur. Idem 18 de illo Tulliano capite liberè cum Cascelio loquere. parva res est: sed tu bene attendisti: nimis callidè agebatur, ego autem, si mihi impoluisse aliquid, quod pene fecit, nisi tua malitia astutisset, animo iniquo tullissem. itaque; 19 ut ut erit, rem impediri malo. 20 Octavam partem tuli luminarium in adium. Ne memneris cui Cærellia. Videris mancipio dare ad eam summam, quæ sub præcone fuit maxima; id opinor esse cccclxxx. Novi si quid erit, atque etiam si quid prospicies, quod futurum putes, scribas ad me quàm sæpissimè velim. Varroni, quemadmodum tibi mandavi, meminera exulare tarditatem litterarum mearum. 21 Mundus is. Tu M. Ennius quid egerit de testamento (curiosus enim) facias me velim certiores. Ex Arpinati, VI. NON.

CICERO ATTICO, S.

GAVDIO id te mihi suadere. quod ego mea sponte pridie feceram. nam cum ad te vi. Nonis darem, eidem tabellario dedi etiam ad Sestium, scriptas meo Phlogopogon. ille

1. Tabellarius.) In vulgata editioe hæc unam cum superiore confisusit epistolam.
2. Quem ad Brutum.) Sic Victorius & mss. codicibus, vulg. quem ad eum.
3. Brutum H. IIII. profectum.) Tornæzianus, & MNS unde Lambinus sequitur Corradi conjecturam probante Malaspina legebat, H. II. sed liquidè exaratum erat in Crustellino H. IIII hoc est, hoc a quatuordecim lectioem in referre quoque videtur Tornæz. si prop. ut & Atretilius ejus scripturam spectes: Vitulus refert in lib. m. esse, huc, ut fortasse, E. j. legendum sit; quod & viderat Victorius; sed postea, perspicue in mss. Palat. duobus scriptum probavit Junius: vulg. Brutum Putealis profectum.
4. Ut si nihil off. sponis.) Ut, Færnus debebat.
5. Eius etiam scire.) Scripsit Bosius auctore Crustellino, & tu etiam scire, vulg. & tuus etiam scribis.
6. Quod e olim piactum.) Ex perturbata hujus loci scriptura quidam mysteria nescio quæ Olympica commentu sunt, quæ nunquam fando audita fuerunt: germanam autem hujus loci lectionem Bosius ex Crustellino restituit vulg. quæ d. Olympia xxxix quæ mysteria scilicet. Verius arbitratur commode restitui posse hoc modo. & tu etiam scribis quæ die Olympias quæ mysteria scilicet ut usam in veteri quodam libro scriptum est. deus etiam scire quæ die Olympia
7. Ut si scire.) Rectè Crustellinus, ut ut sit res, vulg. ut in scire, quod eortruptum videtur Manutius, ut in scribis, legendum conjiciebat.
8. Si enim h. h. na.) Dialecta vocabula, ut enim, quæ defuncti in vulg. ex Tornæziano & Crustellino restitit Bosius.
9. Infirmata Crustellin.) P. suum velle exire legatum Vnde despectus S. C. & Corradus ex mss. in quibus erat, sibi inaudibili, legendum putabat sibi amabili. ut i, inaudibili.
10. Summa sua pudentia.) Sui, pro, sua, quod prius legebatur ex vet. mss. emendat: V. Ctorius
11. Idem illud, ut spectem.) Idem illud, deest in vulgatis.
12. Cui necesse est spectare mihi ut non est.) Vulg. necesse est spectare mihi ut non est. Petrus Faber l. b. i. Semestrium cap. 23. emendat, Lude spectare e. h. na. sponis, cui necesse est spectare.

12. Sic ne honestum quidem est.) Sic edendum curavit Lambinus ex mss. cum vulgati omnes habeant, sic nec honestum est.
13. Epistola ut illa quidem in utramque partem.) Hic integros sunt, Tornæzianus & Crustellinus, quos legit Bosius quàm excusita enim hæc referunt, reliqua pars epistolæ est illa quidem in utramque partem, sed tamen nonnullis, & vulgati sic, reliqua pars epistolæ, ita namque in utramque sed tamen, &c.
14. Eaque ad te à Tusculano.) Vulg. easque à Tusculano.
15. Ut me paucos specus.) Vulg. cura libera. ei sine paucos specus; quæ est Victorii emendatio, cum prius legeretur, M. Aelium cura libera via me paucos spe. &c. Sed Bosius veram lectionem sequutus, quæ est Crustellino expressit, edebat M. Aelium cura libera: ut me paucos specus, &c. quod tamen prius viderat Corradus & Lambinus.
16. A puteali quid habituros.) In Tornæziano erat, apud tale: in Crustellino, apud tale: scripsit Bosius à puteali; vulg. apud Taltina.
17. De illi Tull. ano.) Crustellinus eodex, idem de illi Tulliano capite liberè cum Cascelio loquere; 20 respondendum putavit Bosius, Idem de illi Tulliano capite liberè cum Cascelio loquere, vulg. Tulliano, capite liberè cum Cascelio, &c.
18. Ut ut erit.) Vulg. ut erit.
19. Octavam partem.) Exemplum hoc est scripturæ Crustellinæ, Octavam partem tuli luminarium in adium asstia: vocem asstia mendosam putavit Bosius & mutandam in asstia, cetera rectè. Fulvius in libro viri doctissimi viat hunc locum ita in margine emendatum; Octavam partem Tullianarum ad um abst. abere in m. nera. Lamb. Octavam partem Tullianarum ad um abst. abere in m. nera. & refer. que hanc Corradi lectionem, Octavam partem tuli luminarium adium ad. veru in m. nera. & Junius ex mss. Palat. sic oportere legi asstia, Octavam partem tuli luminarium in adium asstia: vulg. Octavam partem Tullianarum in adium asstia: memneris Cærellia dederit. &c. Var. as præterea emendationes hujus loci vide apud Crit. corum. omnium facultatem extremum Andr. Scottum ad l. b. v. Tusculan. quæst.
20. Mundus is.) Corruptè ante Bosii editionem hæc legebatur, Mundus is sponis. M. Ennius quid egerit de Testamento, curiosus fac. ne me velim certiores. sed auctore Crustell. no sic emendavit, Mundus is. Tu, M. Ennius quid egerit de Testamento (curiosus enim) facias me velim certiores. Junius ex duobus mss. Palat. leg. is ardis iam litterarum mearum & midano sponis. M. Ennius, &c. eamque lectionem omnibus anteponeit.

Ille autem, quod Puteolos prosequitur, humane; quod queritur, iniuste, non enim ego tam illum expectare, cum de Cosano rediret, debui, quam ille aut non ire ante, quam me vidisset, aut citius reverti. sciebat enim me ce- leriter velle proficisci, seseque ad me in Tusculanum scripserit esse venturum. Te, ut à me discesseris, lacrimasse, molestè ferebam. quod si me præsente fecisses, consilium totius itineris fortasse mutassem. sed illud præclare, quod te consolata est spes brevi tempore congregiendi: quæ quidem expectatio me maximè sustentat, meæ tibi litte- ræ non deerunt. De Bruto, scribam ad te omnia. Librum tibi celeriter ꝛ mittam *de gloria*. excudam aliquid *ἠγορεύειν*, quod lateat in thesauris tuis. De Planco, me- mini. Attica jure queritur. Quod me de Bacchi, de statua- rum coronis certior fecisti, valde gratum: nec quid- quam posthac non modo tantum, sed me tantulum quid- dem prateris. Et de Herode & 2 Mettio meminerò, & de omnibus, quæ te velle ꝛ suspicabor modò 4 ò turpem fororis tuæ filium, cum hæc scriberem, adventabat autem *βελύχ* cenantibus nobis.

CICERO ATTICO, S.

28 **E**GO, ut ad te pridie scripseram, Nonis constitueram venire in Tusculanum. ibi igitur quotidie tuas litteras expectabo, & maximè de ludis; de quibus etiam ad Bru- tum tibi scribendam est. cujus epistolæ, quam interpretari ipse vix poteram, exemplum pridie tibi miseram. Atticæ meæ velim me ita excuses, ut omnem culpam in te trans- feras, & ei tamen confirmes, ꝛ me minimè *totius negotii* eo mecum attulisse.

CICERO ATTICO, S.

BRUTI ad te epistolam misi. dii boni, quanta *ἀμνηστία*, ꝛ cognosces, cum legeris. De celebratione 6 luorum Bruti, tibi assentior. Ad M. Ælium nullus tu quidem domum, sed sicubi incidit. De Tulliano semisse, 7 M. Axianum adhibebis, ut scribis. Quod cum Cosano egisti, optimè. Quod non solum mea, verum etiam tua expedis, gratum. Legationem probari meam gaudeo. 8 Quod promittis, dii faxint, quid enim mihi meis *ἡδοναίς*? sed istam, quam tu excipis, metuo. Brutum cum convenero, perferibam omnia. De Planco, & Decimo, sanè velim. Sextum *scutum* 9 *abjicere* volebam. De Mundo, si quid scies. Rescripti 10 ad omnia tua, nunc nostra accipe. Quintus filius usque Puteolos; mirus civis, ut tu Favonium, A sinium dicas: & quidem duas ob causas, & ut mecum, & *ἀνείσων* ꝛ vult cum Bruto, & Cassio. Sed tu quid ais? scio enim te familiarem esset Othonum. ait hic sibi Juliam. 11 ferè constitutum enim esse dissidium, quæsit ex me pater, qualis esset fama, dixi, nihil sanè me audisse (ne- sciebam enim cur quæretet) nisi de ore, & patre, 12 sed quorsum, inquam? at ille, filium velle. tum ego, 13 etiam *ἰσθελυτὸμῶν*, tamen 14 negavi putare me illa esse verat: *σκοπέ* 15 (hoc est enim) huic nostro nihil præbere. illa autem 16 *ἔπειρὸ τῶν*, ego tamen suspicor hunc, ut so- let 17 *ἀλλοτῆρῶν*, sed velim quæras (facile autem potes) & me certior. Obsecro te, quid est hoc? 18 Signata jam epistola Formiani, qui apud me cenabant, Plancum se aje- bant, hunc Buthrotium, pridie, quam hoc scribebam, id est 11 r. Nonas 19 vidisse demissum sine phaleris: servulos au- tem dicere, eum, & agripetas egestos à Buthrotiis, mactè, sed amabo te, perferibe mihi totum negotium.

M. TUL-

1. Mittam de gloria.) Vulg. mittam. De gloria.
2. Mettio.) Vulg. Metio.
3. Suspiciabor.) Edidit Bosius ex Tornæsiano & Crusellino, suspi- cabor.
4. O turpem.) Addidit Bosius exclamandi particulam, ò, ex antiquis suis, vulg. modò turpera.
5. Me minimè totum amorem ad mecum attulisse.) Vulg. abstulisse: Sed æ- liter profus legit Junius, partim conjectura, partim ex mss. me intimo totam amorem mecum abstulisse; hancque ait esse germanam lectio- nem.
6. Ludicam Bruti.) Restitit ex Torn. & Crusellino Bosius vocem, Bruti, quæ hinc per summam injuriam pulsa fuerat.
7. M. Axianum.) Legit Bosius M. Axianum, ut est in vulgatis & Cru- sellino, nam Victorius Maxianum legit.
8. Quod promittis dii faxint.) Junius ex mss. Quod promittis diffusi- sit.
9. Abjicere volebam. Demendo.] Vox illa, volebam, deest in vulgatis, quam tamen ex fide Tornæi & Crusellini addidit Bosius.
10. Ad omnia tua.) Perpicue Tornæi & Cruselli. Ad omnia tua, ut edidit Bosius; tua, deest in vulg.
11. Ferè constitutum enim.] Antea hæc legebatur ferre, cujus loco au- ctore Crusellino, Bosius reposuit ferre.
12. Sed quorsum inquam.] Manutius cum in antiquis libris scriptum

videret; *cursum*, adductus est in eam opinionem ut credat veterem & germanam lectionem fuisse, *curtus*; cum tamen Bosius dicat eum con- jecisse, *quorsum*, ut postea edidit ex Decurato; Fulvii verus liber, sed *quisquam inquam*.

13. Et si *ἰσθελυτὸμῶν*.] Abominabar. Sic concepta sunt hæc verba in Tornæsiano & Crusellino.

14. Hæc est enim.] Hæc tres voces, auctore Bosio, includendæ sunt *περιπέσ*.

15. Negavi putare me illa esse vera.] Vulg. negavi, putavi illa esse vera; itaque non injuria mendum latere suspicabatur Manutius partim ex obscuritate sententiæ, deinde ex antiquorum librorum varietate. Bes- sarianus exemplar pro, *putavi* illos habet, *ἰσθελυτὸμῶν*: aliud Bizantio ad- versum, *ἰσθελυτὸμῶν*, aliud denique, *putare illa*.

16. Οὐ *ἔπειρὸ τῶν*.] Non sollicitat eum, non interpellat. Veteres libri *ἔπειρὸ τῶν*, emendavit Bosius *ἔπειρὸ τῶν*, vulg. *ἔπειρὸ τῶν*.

17. *ἀλλοτῆρῶν*.] *Abjicere* legit Junius ex mss. Palat.

18. Signata jam.] Vulg. *obsignata*.

19. Vidisse demissum sine phaleris.] Bosii mss. vidisse, ut excudi jussit vulg. *dimissum sine phaleris*.